

УДК [631.147:349.42](477)

JEL D24, L73

DOI 10.32782/2786-765X/2023-3-18

Петровський С.В.аспірант кафедри маркетингу,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7794-6142>**Городняк І.В.**кандидат соціологічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1831-3000>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА, ОБІГУ ТА МАРКУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ

Розвиток органічного виробництва є сьогодні досить актуальним через низку екологічних, економічних і соціальних переваг, що притаманні цій сфері діяльності. Сучасний споживач відрізняється вдумливим вибором, віддає перевагу безпечній та якісній продукції, піклується про своє здоров'я та стан довкілля і, як наслідок, обирає натуральні, чисті від сторонніх домішок та екологічно безпечні органічні продукти, підтвержені маркувальними знаками. Більшість української органічної продукції – це сировина для виробництва кінцевого продукту (зерно, бобові, олійні культури). Натомість варто зазначити, що впродовж останніх років почало активно розвиватися органічне рослинництво, а саме вирощування овочів, фруктів, ягід і переробка цієї продукції (є вже українські сертифіковані крупи, повидло, соки, сиропи, сухофрукти, чаї, м'ясні та молочні продукти тощо). Органічне виробництво є сертифікованою діяльністю, яку провадять із дотриманням вимог законодавства у цій галузі. При цьому важливо аналізувати нормативно-правове забезпечення органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції. Зазначену галузь регулюють Закон України, 5 Постанов і 10 Наказів. Стандарти, на відповідність яким провадять сертифікацію органічних виробництв і продукції, поділяють на три групи: основоположні міжнародні, національні та приватні. У статті визначено галузі органічного виробництва та охарактеризовано основні нормативні документи, відповідно до яких здійснюють сертифікацію органічних виробництв і продукції у міжнародній і вітчизняній практиці, суб'єкти ринку органічної продукції, серед яких: оператор, орган сертифікації та орган іноземної сертифікації. Подано перелік органів іноземної сертифікації: Стандарт МАОС, Регламент ЄС 2018/848, Органічний стандарт Канади (COR), Bio Suisse, Naturland, KRAV, Дунайська та Європейська соя та інші. Встановлено, що серед них представлена вітчизняна організація ТОВ «Органік Стандарт», яка 25 травня 2023 року стала першим органом сертифікації, акредитованим відповідно до українського законодавства. Знання законодавчо-нормативної бази в галузі органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції та дотримання її вимог сприятиме забезпеченню ефективної діяльності учасників органічного ринку, у першу чергу виробників, створюючи передумови для довіри споживачів, відкриттю ринків збуту, співпраці, диверсифікації асортименту виробів, управлінню якістю продукції та ризиками, що виникають у роботі.

Ключові слова: органічне виробництво, органічна продукція, законодавство, сертифікація, маркування.

Постановка проблеми. Впродовж останніх років органічне виробництво є одним з найпріоритетніших напрямів розвитку економіки України для забезпечення сталого розвитку суспільства. Власне органічна детермінанта засвідчує наявність соціально-екологічного прогресу в країні. Державі необхідно створювати такі умови для сільськогосподарських систем, які не лише забезпечуватимуть населення чистими і корисними продуктами, а й прибутком виробника та розвиватимуть дбайливе ставлення до довкілля. Однією з умов регулювання розвитку органічного виробництва є дієва нормативно-правова база, яка впливає на покращення стану розвитку ринку органічної продукції;

збільшення кількості виробників; розширення площ, зайнятих органічним виробництвом; забезпечує лідерські позиції у виробництві органічної продукції у світовому масштабі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку органічного виробництва, становлення ринку органічної продукції набувають з кожним роком все більшої актуальності. Вагомий внесок у вирішення цих проблем зробили Артиш В. [3], Антюшко Д. [2], Грановська В. [4], Єрошина Т. [5], Милованов Є. [8] та інші. Водночас, незважаючи на високий рівень наукових досліджень щодо забезпечення належних умов функціонування органічного ринку, сьогодні постає необхідність аналізу

законодавчо-нормативної бази ринку органічної продукції.

Розвиток органічного виробництва в Україні бере початок з 1994 р., коли почала функціонувати Міжнародна благодійна організація «Інформаційний центр «Зелене досьє», яка сприяє поширенню принципів сталого розвитку в суспільстві. Впровадження органічного виробництва на українських теренах поклато перше органічне підприємство ПП «Агроекологія», зареєстроване в 1996 р. У 1997 р. підписали договір між урядами України та Швейцарії щодо технічної та фінансової співпраці. У 2004 р. з метою захисту інтересів виробників органічної продукції зареєстрували Асоціацію учасників біо-виробництва «БІОЛан Україна», пріоритетними напрямками якої є створення мережі органічних виробників, формування внутрішнього ринку органічної продукції, розробка законодавства та нормативно-правової бази для органічного виробництва в Україні. Проте основний законодавчий акт у сфері регулювання органічного ринку «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» почав діяти аж за 20 років від початку зародження органічного виробництва в Україні [6]. Існуюча система органічного виробництва до 2018 року була недосконалою і не спонукала до результативного та ефективного функціонування таких господарств. Зокрема, залишалися не врегульованими відносини у сфері виробництва, переробки та реалізації органічної продукції; відсутня національна система сертифікації органічного виробництва змушувала українських виробників звертатися до закордонних організацій з оцінювання відповідності тощо. Ці чинники спонукали до розроблення нових нормативно-правових інструментів для забезпечення ефективного та стабільного розвитку ринку органічної продукції в Україні.

Метою дослідження є систематизувати законодавство України, яке є правовою базою

у здійсненні органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

Виклад основного матеріалу дослідження. 10 липня 2018 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» [11], в якому введено вимоги:

– Регламенту Ради (ЄС) № 834/2007 від 28.06.2007 р. стосовно органічного виробництва і маркування органічних продуктів;

– Регламенту Комісії (ЄС) № 889/2008 від 05.09.2008 р. «Детальні правила щодо органічного виробництва, маркування і контролю для впровадження Регламенту Ради (ЄС) № 834/2007»;

– Регламенту Комісії (ЄС) № 1235/2008 від 08.12.2008 р. «Детальні правила впровадження Регламенту Ради (ЄС) № 834/2007 щодо порядку імпорту органічної продукції з третіх країн».

Набуття чинності Закону 2 серпня 2019 р. сприяло переходу України на четвертий загальнонаціональний етап у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції (табл. 1), пов'язаний з усвідомленням суспільством екологічних проблем і забезпечення системи її сертифікації законодавчо-нормативною базою.

Відповідно до Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції», «органічне виробництво – це сертифікована діяльність, пов'язана з виробництвом сільськогосподарської продукції (у тому числі всі стадії технологічного процесу, а саме первинне виробництво (включаючи збирання), підготовка, обробка, змішування та пов'язані з цим процедури, наповнення, пакування, переробка, відновлення та інші зміни стану продукції), що провадиться із дотриманням вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» [11].

Таблиця 1

Розвиток ринку органічних продуктів харчування

Етапи	Характеристика
1. Клубний	Фермери та споживачі, зацікавлені в споживанні здорової їжі, організуються в клуби, товариства, організації.
2. Галузевий	Зростає кількість виробників органічної продукції, формуються асоціації та професійні об'єднання, створюється нормативно-правова база діяльності суб'єктів органічного виробництва.
3. Ринковий	Приймаються закони, розвивається інфраструктура виробництва, переробки й реалізації органічних продуктів.
4. Загально-національний	Суспільство усвідомлює користь та переваги органічного виробництва, держава активно допомагає розвитку як пропозиції, так і попиту на екологічно чисті продукти харчування.

Джерело: [7]

Рис. 1. Галузі органічного виробництва

Джерело: сформовано на основі [11]

Сьогодні окрім Закону сферу органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції регулюють 5 Постанов КМУ і 10 Наказів. Серед Постанов КМУ:

– «Про затвердження Порядку (детальних правил) органічного виробництва та обігу органічної продукції» від 23.10.2019 р. № 970 – визначає детальні правила органічного виробництва та обігу органічної продукції для кожної галузі органічного виробництва, зокрема.

– «Про затвердження Порядку сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2019 р. № 970» від 21 жовтня 2020 р. № 1032 визначає механізм сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, видачі сертифіката, його дубліката та форму.

– «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру операторів, що здійснюють виробництво продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції, Державного реєстру органічного насіння і садивного матеріалу» від 12 лютого 2020 р. № 87 визначає механізм ведення Державного реєстру операторів, що здійснюють виробництво продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

– «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження органом

сертифікації господарської діяльності у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів» від 22 вересня 2021 р. № 1005.

– «Про затвердження Порядку визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю відповідності діяльності операторів (потужностей) вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, які здійснюються Державною службою з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, та критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від її провадження» від 9 лютого 2022 р. № 102.

А також Накази Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України:

– «Про затвердження форми заявки на внесення до Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції» від 30 січня 2020 р. № 109.

– «Про затвердження Порядку ведення Переліку органів іноземної сертифікації» від 26 травня 2020 р. № 985.

– «Про затвердження Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях» від 9 червня 2020 р. № 1073.

– «Про затвердження Порядку розгляду апеляцій на рішення органів сертифікації» від 17 червня 2020 р. № 1141.

– «Про затвердження Вимог до матеріально-технічної бази та інших об'єктів інфраструктури, необхідних для виконання функцій із сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції» від 31 грудня 2020 р. № 2833.

Накази Міністерства аграрної політики та продовольства України:

– «Про затвердження державного логотипа для органічної продукції» від 22.02.2019 р. № 67.

– «Про затвердження Порядку підтвердження спеціальних знань інспектора з органічного виробництва та/або обігу органічної продукції у сфері органічного виробництва» від 2 червня 2022 р. № 326.

– «Деякі питання звітності у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» від 03 жовтня 2022 р. № 759.

– «Про затвердження форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) стосовно додержання операторами вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» від 17 січня 2023 р. № 45.

– «Про затвердження уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного контролю (перевірки) щодо дотримання органом сертифікації вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» 16 лютого 2023 р. № 196.

Центральним органом виконавчої влади що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, веде Реєстри органів сертифікації та операторів тощо є Міністерство економіки України, а Центральним органом виконавчої

влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, веде Перелік органів іноземної сертифікації та здійснює контроль (нагляд) за суб'єктами ринку тощо – Держпродспоживслужба.

Суб'єктами ринку органічної продукції є: оператор, орган сертифікації та орган іноземної сертифікації (рис. 2).

Органи сертифікації проходять акредитацію відповідно до закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» від 17 травня 2001 року № 2407-III [10] (здійснює Національне агентство з акредитації України). У 2023 р. підтверджено спеціальні знання 31 інспектора у сфері органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, яких внесено до Реєстру органів сертифікації. 25 травня 2023 р. ТОВ «Органік Стандарт» став першим органом сертифікації, який акредитовано відповідно до українського законодавства про органічне виробництво, обіг та маркування органічної продукції [6], а Galeks-Agro – першою компанією, яка за результатами перевірки та визначення відповідності усіх стадій виробництва та обігу органічної продукції вимогам законодавства України отримала підтверджувальний сертифікат [1]. Кількість сертифікованих операторів буде збільшуватися, адже бажання пройти сертифікацію за законом України виявили більшість операторів.

Сертифікація діяльності операторів ринку органічної продукції може здійснюватися як органами, внесеними до Реєстру органів сертифікації, відповідно до українського законодавства, так і внесеними до Переліку органів іноземної сертифікації, відповідно до вимог законодавства іншого, ніж українське. Перелік органів іноземної сертифікації містить табл. 2.

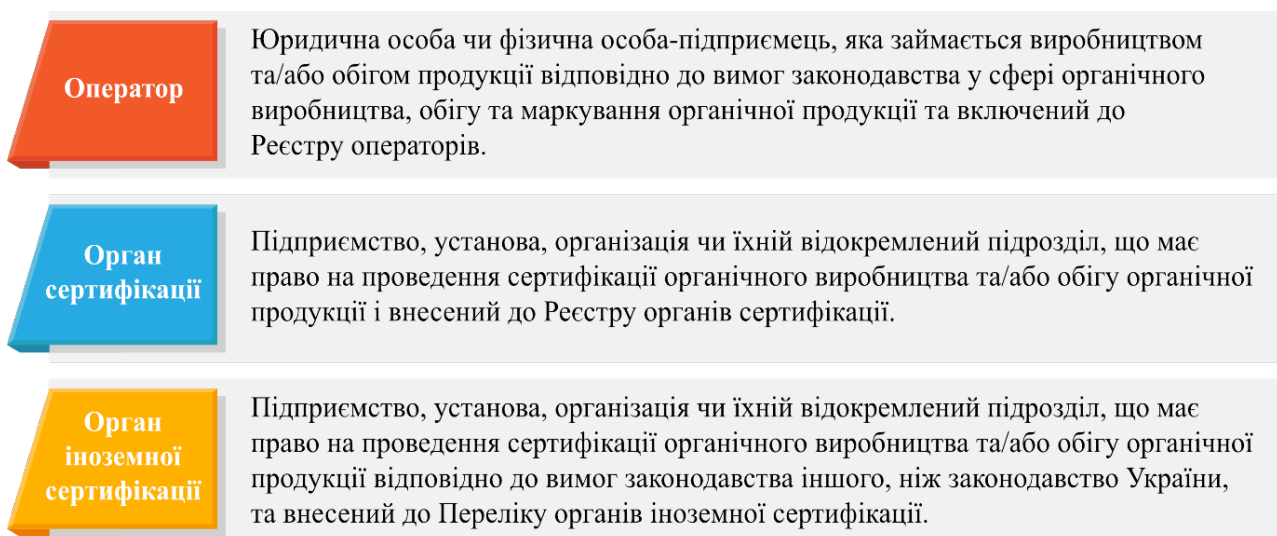

Рис. 2. Суб'єкти ринку органічної продукції

Джерело: сформовано на основі [11]

Таблиця 2

Орган іноземної сертифікації

Вигляд екознака	Назва та країна застосування
	<p align="center">Стандарт МАОС, еквівалентний Регламентам ЄС</p> <p>Охоплює такі основні сфери: виробництво та маркування, контроль та обіг. Він також містить докладні вимоги до органічного виробництва різних категорій продукції (рослинництва, тваринництва, аквакультури, харчових продуктів та продукції виноробства, кормів). Дає право операторам маркувати свою продукцію з використанням органічного знаку «євролисток», а також експортувати її як органічну до країн ЄС і не тільки.</p>
	<p align="center">Регламент ЄС 2018/848</p> <p>Охоплює такі основні сфери: виробництво та маркування, контроль та обіг. Вони також містить докладні вимоги до органічного виробництва різних категорій продукції (рослинництва, тваринництва, аквакультури, харчових продуктів та продукції виноробства, кормів, а також інших продуктів додатково включених у сферу регулювання). Дає право операторам маркувати свою продукцію з використанням органічного знаку «євролисток», а також експортувати її як органічну до країн ЄС і не тільки.</p>
	<p align="center">Органічний стандарт Канади (COR)</p> <p>Включає три розділи: Загальні принципи та стандарти управління; Перелік дозволених речовин; Аквакультура. Відкриває доступ на ринки Канади та США.</p>
	<p align="center">Bio Suisse</p> <p>Вимоги до ведення органічного виробництва згідно з приватним стандартом Bio Suisse є більш суворими, ніж вимоги Органічного Регламенту ЄС. Відкриває доступ на ринки Швейцарії, а також дає додаткові маркетингові переваги.</p>
	<p align="center">Naturland</p> <p>В основі лежить комплексний підхід до стійкого управління, охорони природи та захисту клімату на практиці, збереження і підтримання ґрунту, повітря і води, а також захисту прав споживачів. Відкриває доступ на ринки Німеччини, а також дає додаткові маркетингові переваги.</p>
	<p align="center">KRAV</p> <p>Представляє фермерів, переробників, торгівлю, а також інтереси споживачів, охорони навколишнього середовища та тварин. Адаптований та включений у Стандарти Сімейства IFOAM. У деяких випадках суворіший, ніж вимоги Органічного Регламенту ЄС. Охоплює більше широке коло підприємств, таких як сертифікація ресторанів та рибальства. Відкриває доступ на ринки Швеції, а також дає додаткові маркетингові переваги.</p>
	<p align="center">Дунайська та Європейська соя</p> <p>Стандарт «Дунайська соя» обмежує вирощування сої лише в басейні річки Дунай, це переважно західна та центральна частини України. «Європейська соя» походження сої не обмежене лише басейном річки Дунай, а може бути з усієї Європи, в тому числі всіх регіонів України. Відкриває доступ на ринки ЄС для сої (і не лише) без ГМО.</p>
	<p align="center">Допоміжні продукти для органічного виробництва</p> <p>Стандарт з виробництва та обігу допоміжних продуктів для використання в органічному сільському господарстві та виробництві органічних харчових продуктів і кормів є приватним стандартом ТОВ «Органік Стандарт», який використовують в органічному рослинництві, тваринництві, аквакультури та переробці харчових продуктів і кормів. Базується на принципах і критеріях Стандартів IFOAM, Органічному Регламенті ЄС, Органічному Стандарті Канади (COR) та Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції». Відкриває доступ на ринки України та інших країн, де зареєстровані продукти, для використання сертифікованими Операторами органічного ринку.</p>
	<p align="center">International Sustainability and Carbon Certification (ISCC EU, ISCC EU plus)</p> <p>Система сертифікації ISCC охоплює всю сталу сировину, зокрема сільськогосподарську та лісову біомасу, біогенні відходи, циркулярні матеріали та відновлювані джерела енергії. Підтверджує, що сировина для виробництва біопалива та саме біопаливо виготовлені з дотриманням принципів сталого розвитку завдяки авторизованому підтвердженню скорочення викидів парникових газів, сталого землекористування, захисту природного середовища та забезпечення сталого соціального розвитку відповідно до Директиви (ЄС). Відкриває доступ на ринки країн ЄС та інші глобальні ринки, задіяні в ланцюгах постачання.</p>

Джерело: сформовано на основі [9]

Стандарти, на відповідність яким проводиться сертифікація органічних виробництв і продукції, поділяють на три групи: основоположні міжнародні (визначають загальноприйняті вимоги до органічної продукції); національні (розроблені у відповідності з загальноприйнятими міжнародними й визначають вимоги до органічної продукції та її одержання на національному рівні) і приватні (встановлюють вищі, ніж загальноприйняті вимоги та норми до органічної продукції, та орієнтовані на збут на конкретному ринку).

Висновки. Перехід органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції у правове поле забезпечує: євро інтеграційний курс України; захист і конкурентоспроможність українських виробників на ринку органічної продукції; зростання кількості споживачів органічної продукції; свідомий вибір споживача органічної продукції, якість якої підтверджена маркувальним знаком і відповідає його очікуванням; відкритий доступ до Реєстрів органів сертифікації та операторів, продукція яких реалізується на ринку; захист довкілля і розвиток сільських територій.

Бібліографічний список

1. Видано перший органічний сертифікат за законодавством України. URL: <https://agroportal.ua/news/novosti-kompanii/vidano-pershiy-organichniy-sertifikat-za-zakonodavstvom-ukrajini> (дата звернення: 28.10.2023).
2. Антюшко Д. Сертифікація як складова забезпечення ефективної діяльності органічних виробництв. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2022. Вип. 1 (26). С. 12–22. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22adpdov.pdf>
3. Артиш В., Артиш Н. Стан сучасного розвитку та виробництва органічної продукції в світі. *Науковий збірник «InterConf»*. 2022. № 127. С. 8–13. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/1377> (дата звернення: 28.10.2023).
4. Грановська В. Перспективи розвитку ринку органічної продукції в Україні. *Економіка АПК*. 2017. № 4. С. 31–40.
5. Єрошина Т.В. Екологічно чиста продукція АПК: суть поняття, суспільно-географічні підходи до дослідження. *Український географічний журнал*. 2012. № 2. С. 33–37.
6. Етапи розвитку органічного виробництва. URL: <https://organicinfo.ua/stages/> (дата звернення: 28.10.2023).
7. Лупенко Ю.О. Формування попиту та пропозиції на ринку органічної продукції. Органічне виробництво і продовольча безпека. Житомир : «Полісся», 2013. С. 3–9.
8. Милованов Є.В. Правові засади регулювання органічного виробництва в країнах ЄС. *Економіка АПК*. 2018. № 5. С. 117–123.
9. Стандарти. URL: <https://organicstandard.ua/standards> (дата звернення: 09.10.2023).
10. Про акредитацію органів з оцінки відповідності : Закон України від 17 травня 2001 року № 2407-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2407-14#Text> (дата звернення: 28.10.2023).
11. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції : Закон України від 10 липня 2018 року № 2496-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19#Text> (дата звернення: 28.10.2023).

References

1. Vydano pershyi orhanichnyi sertyfikat za zakonodavstvom Ukrainy. Available at: <https://agroportal.ua/news/novosti-kompanii/vidano-pershiy-organichniy-sertifikat-za-zakonodavstvom-ukrajini> (accessed October 28, 2023).
2. Antyushko D. (2022) Sertyfikaciya yak skladova zabezpechennya efektyvnoyi diyalnosti organichnyx vyrobnyctv. *Socialno-ekonomichni problemy i derzhava*, vol. 1 (26), pp. 12–22. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22adpdov.pdf>
3. Artysh V., Artysh N. (2022) Stan suchasnoho rozvytku ta vyrobnyctva organichnoyi produkciyi v sviti. *Naukovyj zbirnyk "InterConf"*, no. 127, pp. 8–13. Available at: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/1377> (accessed October 28, 2023).
4. Granovska V. (2017) Perspektyvy rozvytku rynku organichnoyi produkciyi v Ukraini. *Ekonomika APK*, no. 4, pp. 31–40.
5. Yeroshyina T. V. (2012) Ekologichno chysta produkciya APK: sut ponyattya, suspilno-geografichni pidxody do doslidzhennya. *Ukrayinskyj geografichnyj zhurnal*, no. 2, pp. 33–37.
6. Etau rozvytku organichoho vyrobnyctva. Available at: <https://organicinfo.ua/stages/> (accessed October 28, 2023).
7. Lupenko Yu. O. (2013) Formuvannya popytu ta propozyciyi na rynku organichnoyi produkciyi. *Organichne vyrobnyctvo i prodovolcha bezpeka*. Zhytomyr: "Polissya", pp. 3–9.
8. Mylovanov Ye. V. (2018) Pravovi zasady reguluvannya organichnogo vyrobnyctva v krayinax YeS. *Ekonomika APK*, no. 5, pp. 117–123.

9. Standarty. Available at: <https://organicstandard.ua/standards> (accessed October 9, 2023).
10. Pro akredytaciyu organiv z ocinky vidpovidnosti: Zakon Ukrainy vid 17 travnya 2001 roku No. 2407-III. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2407-14#Text> (accessed October 28, 2023).
11. Pro osnovni pryncypy ta vymogy do organichnogo vyrobnytstva, obigu ta markuvannya organichnoyi produkciyi: Zakon Ukrainy vid 10 lypnya 2018 roku No. 2496-VIII. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19#Text> (accessed October 28, 2023).

Стаття надійшла до редакції 10.11.2023

Sviatoslav Petrovskyi

Postgraduate Student of the Department of Marketing,
Ivan Franko National University of Lviv
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7794-6142>

Iryna Horodniak

Ph.D. in Sociology Sciences, Associate Professor,
Ivan Franko National University of Lviv
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1831-3000>

REGULATORY FRAMEWORK FOR ORGANIC PRODUCTION, CIRCULATION AND LABELLING OF ORGANIC PRODUCTS IN UKRAINE

Objective. Organic production is a certified activity that is carried out in compliance with the requirements of the legislation in this field. The purpose of the study is to systematise Ukrainian legislation, which is the legal basis for organic production, circulation and labelling of organic products. **Methods.** The study uses general scientific and special research methods. In analysing the regulatory and legal framework for organic production, circulation and labelling of organic products, the article uses grouping as a method of scientific research. The historical method was used to summarise the main stages of development of the organic food market. Graphical research methods were used to gain a deeper understanding of the object and subject of the study, to identify their structural elements and to establish the relationship between them. **Results.** The development of organic production is quite relevant today due to a number of environmental, economic and social benefits inherent in this field of activity. The modern consumer makes a thoughtful choice, prefers safe and high-quality products, cares about their health and the state of the environment, and, as a result, chooses natural, free from impurities and ecologically safe organic products, confirmed by labeling signs. The majority of Ukrainian organic products are raw materials for the production of the final product (grains, legumes, oilseeds). On the other hand, it should be noted that in recent years, organic crop production has begun to actively develop, namely the cultivation of vegetables, fruits, berries and the processing of these products (there are already Ukrainian certified cereals, jams, juices, syrups, dried fruits, teas, meat, dairy products etc). The specified industry is regulated by the Law of Ukraine, 5 Resolutions and 10 Orders. The standards for compliance with which organic production and products are certified are divided into three groups: basic international, national and private. **Scientific novelty.** The article defines the fields of organic production and characterizes the main regulatory documents, according to which the certification of organic production and products is carried out in international and domestic practice and the subjects of the organic product market, including: the operator, the certification body and the foreign certification body. A list of foreign certification bodies is provided: IAO Standard, EU Regulation 2018/848, Canadian Organic Standard (COR), Bio Suisse, Naturland, KRAV, Danube and European Soy and others. It has been established that among them is the domestic organization "Organic Standart" LLC, that became the first certification body accredited in accordance with Ukrainian legislation on May 25, 2023. **Practical significance.** Knowledge of the legislative and regulatory framework in the field of organic production, circulation and labeling of organic products and compliance with its requirements will contribute to ensuring the effective activity of organic market participants, primarily producers, creating prerequisites for consumer trust, opening of sales markets, cooperation, product assortment diversification, quality management products and risks arising in work.

Keywords: organic production, organic products, legislation, certification, labeling.